

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ

Мета курсу - дослідити та вивчити концептуальні теоретичні і методологічні питання формування теоретичної системи знань про національну безпеку України, сформувати системне уявлення про національну безпеку та її складові елементи, а також вміння та навички їх раціонального та ефективного системного дослідження; ознайомити студентів із основними нормативно-правовими актами, що регламентують суспільні відносини в сфері національної безпеки, зокрема у процесі входження України до систем міжнародної регіональної безпеки, загальними проблемами формування системи управління національною безпекою; надати студентам уявлення про найважливіші складові елементи національної безпеки в контексті глобалізації; навчити студентів практичних навичок щодо теоретичного дослідження складових національної безпеки та ефективності управління національною безпекою в них.

Навчальна дисципліна пов'язана з такими дисциплінами як «Державне управління й прийняття зовнішньополітичних рішень», «Інтеграційні процеси в сучасних міжнародних відносинах», «Геополітика та геостратегія у сучасному світі», «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики», «Стратегічне партнерство та асиметричні відносини», тощо.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування таких компетентностей: здатність демонструвати та використовувати знання про природу та джерела зовнішньої політики держави, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики; здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

Програмні результати навчання:

знати: документально-джерельну базу забезпечення національної безпеки України; типи й види загроз національній безпеці; стратегічні цілі політики у сферах національної безпеки і оборони України, актуальні зовнішньополітичні виклики національній безпеці України, тощо.

уміти: аналізувати основні аспекти національної безпеки України: державно-політичний, соціально-економічний; національно-культурний; екологічний, інформаційний; соціальна безпека громадян; аналізувати національну безпеку України в умовах глобальних трансформацій; глобальні загрози та стратегічні виклики, національні інтереси і стратегічні перспективи України; використовувати понятійно-категорійний апарат при аналізі інформаційної, політичної, економічної, воєнної, екологічної та інших функціональних сфер національної безпеки при виборі та реалізації концептуальних підходів щодо управління національною безпекою.

володіти: навичками в прогнозуванні політичних, дипломатичних, безпекових, суспільних та інших ризиків у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку; навичками збирати, обробляти та аналізувати значний

обсяг інформації про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав; навичками професійно відстоювати інтереси України у різних сферах міжнародних відносин.

Зміст навчальної дисципліни:

Концептуальні підходи до формування системи національної безпеки України. Концепції національної безпеки України. Поняття та зміст Концепції національної безпеки. Основні підходи до формування доктрин національної безпеки. Трансформації воєнної політики в контексті нової парадигми безпеки XXI ст.

Стратегія національної безпеки України. Основні положення Закону України «Про основи національної безпеки України». Стратегія національної безпеки України 2015 р. Оборонне спрямування Стратегії. Система важелів реалізації Стратегії. Вплив реалій військової загрози та ведення війни з Росією на зміст Стратегії. Російська агресія та національна безпека України. Еволюція загроз національній безпеці України.

Система забезпечення національної безпеки України. Конституція України як правова основа національної безпеки держави. Правове регулювання забезпечення національної безпеки в Україні. Стратегія національної безпеки України. Структура системи забезпечення національної безпеки (на прикладі України). Суб'єкти забезпечення та об'єкти національної безпеки. Визначення джерел загроз національній безпеці. Недержавна складова системи забезпечення національної безпеки держави. Місце та роль політичних партій у системі національної безпеки. Місце та роль громадських об'єднань у системі національної безпеки держави.

Система управління національною безпекою України. Структура системи управління національною безпекою. Компетенція Президента України у забезпеченні національної безпеки України. Конституційні засади організації та діяльності Кабінету Міністрів України в сфері управління національною безпекою. Компетенція Верховної Ради України в сфері забезпечення національної безпеки.

Сили забезпечення національної безпеки України. Роль Внутрішніх військ МВС України в управлінні національною безпекою. Роль Служби безпеки України в управлінні національною безпекою. Роль Державної прикордонної служби України в управлінні національною безпекою. Роль Державної митної служби в управлінні національною безпекою. Компетенція Збройних Сил України в управлінні національною безпекою.

Інформаційна безпека України. Поняття інформаційної війни. Поняття та види загроз національним інтересам та національній безпеці в інформаційній сфері. Класифікація загроз. Забезпечення інформаційної безпеки України. Специфіка інформаційної безпеки України. Державна політика національної безпеки а інформаційній сфері. Російська інформаційна політика як виклик європейському політичному та безпековому простору. Україна і Європа – природні союзники у протидії російській інформаційній агресії.

Геополітична безпека України. Політичний простір. Політика безпеки. Геополітичні відносини. Геополітична технологія. Геополітичні інтереси. Багатополярний світ. Біполярний світ. Геоеконіміка. Геостратегія. Євразійство. Гібридна війна.

Економічна безпека України. Внутрішні загрози. Зовнішні загрози. Національні ризики. Закони України: «Про національну безпеку України», «Про Раду національної безпеки і оборони України», «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом».

Військова безпека України. Чинники, що впливають на ступінь військової небезпеки і характер військових загроз для України. Існуючі та прогнозовані загрози військовій безпеці України. Система забезпечення військової безпеки і умови її формування. Основні напрями реформування Збройних сил України. **Глобальні загрози та стратегічні виклики, національні інтереси і стратегічні перспективи України.**

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 3,5 кредити ЄКТС, загальний обсяг 105 годин, у тому числі 40 годин аудиторних навчальних занять і 65 годин самостійної та індивідуальної роботи.

Форма семестрового контролю: іспит.